

Huvudman

Krokoms kommun
krokoms.kommun@krokoms.se

Ärendet

Tillsyn av grundskola Cederbergsskolan F-9 i Krokoms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun att senast den **16 juni 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning, anmälan om kränkande behandling och extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Krokoms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Krokoms kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 16 september 2026 informera alla lärare om skollagens krav om att i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas, om det inte finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § och 10 kap. 20 a § skollagen)
2. Se till att skolans lärare vid betygssättning i ämnen där elever genomfört nationella prov särskilt beaktar elevens resultat på det nationella provet. Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska det framgå vilka elever som gjort nationella prov i respektive ämne i årskurs 6 och årskurs 9 under läsåret 2025/2026 samt 2026/2027 och vad de fått för resultat på dessa prov. Det ska också framgå vilket termins- eller slutbetyg respektive elev har fått i aktuella ämnen vårterminen 2026 respektive 2027. I de fall elevers betyg avviker från resultatet på det nationella provet ska det anges hur det nationella provet särskilt beaktats vid

betygsättningen i ämnet eller vilka särskilda skäl som funnits för att inte särskilt beakta resultatet. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (10 kap. 20 a § skollagen)

Skolans arbete mot kränkande behandling

1. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. Rektorn ska även dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 18 maj 2026 till den 14 juni 2027. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Extra studietid

1. Se till att eleverna i årskurs 4–5 ges minst två timmars frivillig extra studietid i veckan. Inkom med både elev- och lärarscheman som bekräftar detta i samband med redovisningen. (10 kap. 5 a § första stycket skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:1678) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Cederbergsskolan F-9 i Krokoms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Cederbergsskolan F-9 följer gällande bestämmelser om särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning, anmälan om kränkande behandling och extra studietid.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 25 mars och 7 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. sammanställningar av resultat på nationella prov och betyg. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den statistik som huvudmannen lämnat framkommer att ingen elev i årskurs 6 fick samma betyg i svenska i vårterminsbetyget 2024/2025 som på det nationella provet. Fem elever fick ett högre betyg och en elev fick ett lägre. Av statistiken framkommer att i ämnet svenska har tre elever fått ett terminsbetyg två steg över resultatet på det nationella provet.

För årskurs 9 visar Skolverkets statistik för 2023/2024 att 80 procent av eleverna fick ett högre slutbetyg i svenska än deras resultat på det nationella provet. Samma läsår fick 31,4 procent av eleverna i riket som helhet ett högre terminsbetyg än deras betyg på nationella provet i ämnet. I den statistik som huvudmannen lämnat för 2024/2025 fick 5 av 13 elever samma betyg i svenska som på det nationella provet, medan 3 elever fick ett högre och 3 elever fick ett lägre betyg.

När det gäller matematik visar Skolverkets statistik för 2023/2024 att 66,7 procent av eleverna i årskurs 9 på Cederbergsskolan fick ett högre slutbetyg än resultatet på det nationella provet. Samma läsår fick 24,1 procent av eleverna i riket som helhet ett högre terminsbetyg än deras betyg på nationella provet i ämnet.

För engelska framgår av Skolverkets statistik för 2023/2024 att 27,8 procent av eleverna i årskurs 9 på Cederbergsskolan fick ett högre slutbetyg än resultatet på det nationella provet. Samma läsår fick 10,5 procent av eleverna i riket som helhet ett högre terminsbetyg än deras betyg på nationella provet i ämnet. Av den statistik som huvudmannen lämnat för 2024/2025 fick 4 av 13 elever högre slutbetyg i engelska än vad de presterade på det nationella provet.

Elever från högstadiet uppger i intervju att resultaten på de nationella proven påverkar betygen i varierande grad. En elev beskriver att provresultatet inte har påverkat betyget särskilt mycket, medan flera andra

elever säger att de nationella proven utgör en stor del av betygsunderlaget. I matematik har läraren enligt eleverna sagt att provresultatet är avgörande för vilket betyg man får, och i andra ämnen upplever eleverna att lärarna framhållit att proven har stor betydelse. När eleverna får frågan om vad som händer om man får ett mycket lågt resultat på de nationella proven berättar flera att lärarna sagt att en elev exempelvis kan gå från betyget B till betyget C.

Lärarna uppger att de särskilt beaktar nationella prov vid betygsättning, vidare uppger de att betygsättningen grundas på flera olika underlag, såsom resultat från nationella prov, elevernas prestationer under lektionstid samt resultat från prov och inlämningsuppgifter. De uppger även att elever kan visa sina kunskaper på olika sätt, exempelvis muntligt, vilket beaktas vid betygsättningen. Lärarna uppger vidare att de nationella proven inte prövar samtliga kunskapskrav och att bedömningen därför även grundas på vad eleverna har visat vid andra tillfällen i undervisningen. De uppger att om en elev har provångest och inte kan visa sina kunskaper vid provtillfället, kan eleven ges möjlighet att visa sina kunskaper på annat sätt.

Rektorn uppger att lärarna tar resultaten från nationella prov i beaktande vid betygsättningen, men att de ofta redan har en uppfattning om vilket betyg eleven ska få och att resultaten från de nationella proven därför ibland inte överensstämmer med lärarnas samlade bedömning av elevernas kunskaper. Rektorn uppger vidare att det i tre fall förekommit att elever fått betyg två betygssteg över resultatet på nationella prov. Rektorn uppger även att läraren i dessa fall inte särskilt har beaktat resultaten från nationella proven och att det inte funnits särskilda skäl för att frångå dem. Vidare uppger rektorn att elever som inte presterar som förväntat på nationella prov, exempelvis på grund av stress eller provångest, i vissa fall enligt betygsättande lärare har fått möjlighet att visa sina kunskaper på andra sätt, vilket enligt rektorn har skett i begränsad omfattning och vid enstaka tillfällen.

Rättslig reglering

Vid betygsättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (10 kap. 20 a § skollagen).

Syftet med de nationella proven är att stödja betygsättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper (9 kap. 20 § skolförordningen (2011:185)).

En lärare kan inte bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprövat och som utvecklats just för att vara ett

stöd vid betygssättningen. Att provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst. Med särskilda skäl avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från huvudregeln att resultatet på ett nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen. Typiskt sett bör det vara fråga om situationer där provresultatet eller resultat på delprov inte ger en rättvisande bild av vad som tidigare är känt om elevens kunskaper och detta beror på omständigheter som eleven inte själv råder över. Det kan exempelvis vara fråga om felande teknik och hjälpmedel som inte fungerat vid ett delprov. Det kan också vara fråga om personliga förhållanden, t.ex. dödsfall i familjen eller vänskretsen eller andra omvälvande händelser. Det kan dock även vara fråga om omständigheter som eleven själv förfogar över, såsom att det har konstaterats att eleven har fuskat vid provet (Prop. 2017/18:14 s. 26).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärare vid Cederbergsskolan inte alltid särskilt beaktar resultaten från de nationella proven vid betygssättningen.

Skolinspektionens utredning visar att det finns betydande skillnader mellan elevernas resultat på nationella prov och deras betyg. Bland annat, i årskurs 6 läsåret 2024/2025, fick ingen elev samma vårterminsbetyg som resultatet på det nationella provet i svenska och flera elever fick högre betyg, varav tre elever fick betyg två steg över provresultatet. Även i årskurs 9 läsåret 2023/2024 och 2024/2025 framgår att en stor andel elever fått högre slutbetyg än deras resultatet på nationella proven. Avvikelserna mellan elevers resultat på nationella prov och deras slutbetyg under läsåret 2023/2024 och 2024/2025 är i flera ämnen större på Cederbergsskolan än i riket som helhet.

Lärare uppger att de särskilt beaktar resultaten från nationella prov vid betygssättningen. Av Skolinspektionens utredning framgår dock att detta inte alltid sker i praktiken. Lärare uppger att betygssättningen grundas på flera olika underlag och att elever i vissa fall kan ges möjlighet att visa sina kunskaper på andra sätt efter det nationella provet, exempelvis om eleven haft provångest vid provtillfället. Rektorn uppger att det förekommit fall där lärare inte särskilt har beaktat resultaten från nationella prov vid betygssättningen. Rektorn uppger vidare att det i dessa fall inte har funnits särskilda skäl att frångå resultaten från de nationella proven.

Av skollagen framgår att en elevs resultat på nationellt prov särskilt ska beaktas vid betygssättning i ämnet, såvida det inte finns särskilda skäl som talar mot det. Av förarbetena framgår att särskilda skäl för att inte beakta

resultat från nationella prov avser situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter, exempelvis dödsfall i familjen eller andra omvälvande händelser.

Skolinspektionen konstaterar att även om lärare uppger att de särskilt beaktar resultaten från nationella prov så visar utredningen att detta inte sker konsekvent. Det förekommer betydande skillnaderna mellan provresultat och beslutade betyg på Cederbergsskolan. Det har inte framkommit några sådana omständigheter som avses i förarbetena till skollagen för att lärarna ska kunna bortse från elevernas resultat på de nationella proven. Resultaten från de nationella proven ska därför särskilt beaktas vid betygsättningen. De beskrivningar som lärarna har gett om hur de beaktar resultaten från de nationella proven förklarar inte de anmärkningsvärt stora skillnaderna mellan elevers provresultat och deras vårterminsbetyg eller slutbetyg. Vidare uppger rektorn att lärare i vissa fall inte särskilt har beaktat resultaten trots att det inte funnits särskilda skäl för detta.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att lärarna inte alltid säkerställer att resultaten från de nationella proven särskilt beaktas vid betygsättningen i enlighet med gällande bestämmelser. Detta utgör en brist.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn har inför tillsynen uppgett att det under perioden augusti 2025 och februari 2026 gjorts 12 kränkingsanmälningar på skolan. Lärare och rektorn uppger att antalet kränkingsanmälningar motsvarar antalet kränkningar på skolan. Lärare och rektorn uppger dock även att detta inte är representativt eftersom det förekommer kränkningar i årskurs 8 som inte anmäls. Elevhälsan uppger att antalet kränkingsanmälningar inte motsvarar antalet kränkningar på skolan.

Elever, lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det kan förekomma bråk, ryktesspridning, utfrysning och verbala kränkningar i årskurs 8. Kuratorn uppger i intervju att en elev upplevde sig kränkt efter att en annan elev förstört något på elevens dator under lektionstid. Läraren bad då kuratorn att prata med eleven om händelsen. Kuratorn uppgav att det inte gjorts en anmälan om kränkande behandling för denna elev. Skolsköterskan berättar att när yngre elever tagit upp kränkningar i sina hälsosamtal har hen kontaktat vårdnadshavarna för att få deras godkännande att ta upp det på elevhälsomöten. Skolsköterskan uppgav att hen inte har anmält händelsen och att hen inte kan svara på om någon annan har gjort det.

Rektor uppger i intervju att hon känner till att en elev upplever sig kränkt och utfrys. Skolan har inte gjort en anmälan om kränkande behandling eftersom personalen saknar information om vem som ska ha gjort vad, hur det har gått till eller när det har hänt. I stället samlar skolan fakta och diskuterar händelsen internt.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig och framför i huvudsak följande. Huvudmannen jobbar just nu med att komplettera en länk på hemsida för att det ska finnas flervalsmöjligheter som bättre stämmer överens med vad personalen vill anmäla. Personalen har därför dragit sig för att göra anmälan via hemsidan. Personalen har då lämnat in anmälan i pappersform som rektor sedan kan skanna in i systemet.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skyldigheten att utreda förhållandet och att verka för att kränkningarna hindras i fortsättningen gäller vare sig det förekommit någon anmälan av det barn eller den elev som blivit kränkt eller förhållandet har kommit fram på annat sätt (prop. 2005/06:38 s 140).

Bestämmelsen gäller kränkande behandling i samband med verksamhetens genomförande. Ansvaret får anses sträcka sig till vad som händer på väg till och ifrån den aktuella verksamheten, exempelvis vid färd i en skolbuss, även om i detta fall skolan naturligtvis inte kan ha någon övervakning vid sådana transporter (prop. 2005/06:38 s. 142).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete mot kränkande behandling.

Av utredningen framgår att personalen inte anmäler alla uppgifter om kränkningar till rektorn. Visserligen har det inkommit åtminstone 12 anmälningar om kränkande behandling mellan augusti 2025 och februari 2026. Det framgår dock även bland annat att personalen känner till att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling genom utfrysning utan att en anmälan har gjorts. Vidare framgår att personal i vissa fall avstår från att anmäla eftersom de saknar information om vad som har hänt, hur det har gått till eller vem som har utsatt eleven. Huvudmannen har uppgett att huvudmannen utvecklar hemsidan där anmälningar om kränkande behandling skickas in för att underlätta anmälningar.

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Anmälningsskyldigheten inträder redan när en elev uppger sig ha blivit utsatt för kränkande behandling och är inte beroende av att skolan har klarlagt omständigheterna kring händelsen.

Skolinspektionen bedömer att alla fall av kränkande behandling som sker på skolan inte anmäls eftersom utredningen visar att personal känt till att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling utan att en anmälan har gjorts. Om omständigheterna kring varför eleven upplever sig kränkt är oklara så bör en utredning ändå startas för att kunna klargöra om en kränkning har skett. Vad huvudmannen har anfört om att det pågår ett arbete för att utveckla möjligheterna att anmäla digitalt föranleder därför inte någon annan bedömning.

Att lärare inte alltid anmäler de uppgifter de fått kännedom om, rörande att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling, till rektorn är en brist.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den till Skolinspektionen inkomna dokumentationen från huvudmannen framgår det att skolan tidigare har erbjudit extra studietid, men detta togs bort under läsåret 24/25 eftersom eleverna inte kan utnyttja tiden på grund av skolskjutsarna.

Elever, lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervju att skolan för tillfället inte har någon extra studietid. Lärare och rektorn uppger att de, för enskilda elever, erbjudit extra studietid i vissa ämnen men att det inte finns organiserat för alla elever i årskurs 4–9.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § första stycket skollagen)

Det bör inte göras någon begränsning av vilka elever i de aktuella årskurserna som ska erbjudas extra studietid. Studietiden kan gynna alla elever, oavsett kunskapsnivå, genom att utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. (Prop. 2021/22:111 s 19.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i årskurs 4 – 9 på Cederbergsskolan inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmars extra studietid per vecka.

Av utredningen framgår att för enskilda elever, erbjudit extra studietid i vissa ämnen men att det inte finns organiserad för alla elever i årskurs 4–9.

Av skollagen framgår att elever i årskurs 4-9 ska erbjudas minst två timmars extra studietid per vecka.

Skolan erbjuder visserligen riktat stöd till enskilda elever men erbjudandet om extra studietid riktas inte till alla skolans elever. Alla elever på Cederbergsskolan i årskurs 4–9 erbjuds inte två timmar frivilligt extra studiestöd per vecka vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Krokom kommun verksamhet vid Cederbergsskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt beaktande av resultat på nationella prov vid betygssättning, anmälan om kränkande behandling och extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Krokom kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Erik Almqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Erik Almqvist

Alicia Schönbeck

Föredragande
Signerat av: Alicia Schönbeck